

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України**

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

**Студентський науковий гурток «Клуб юних
теоретиків»**

**Студентський науковий гурток «Дискусійний
клуб «De jure!»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

16 листопада 2023 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

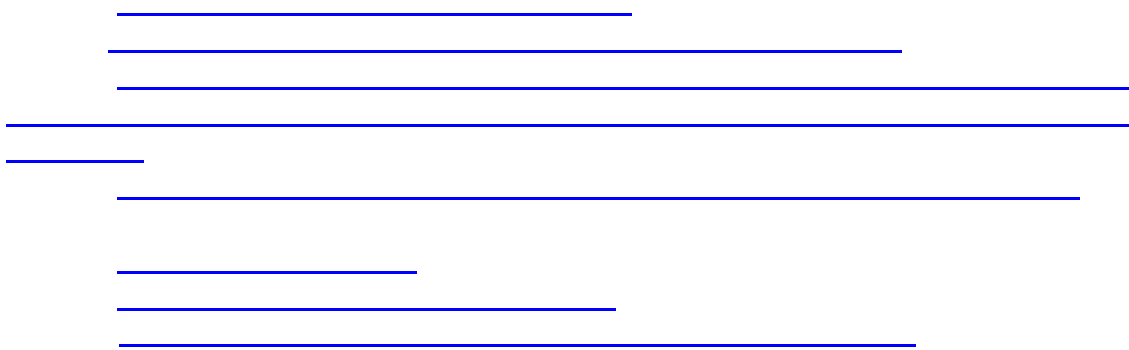
П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVI
Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 16 листопада 2023 р.) / Укладачка:
Віра Качур. К., 2023. 234 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**

Скиданчук Тетяна

студентка 4 курсу юридичного факультету Національного університету
біоресурсів і природокористування України (м. Київ)

Екологічна безпека в умовах воєнного стану*

Екологічні проблеми давно вийшли за межі національних кордонів і стали предметом не лише внутрішньої, а й світової політики. Глобальна екологічна криза, яка стрімко розвивається, впливає на все людство, на всі сторони життя

---

* Наукова керівниця – професорка кафедри аграрного, земельного та екологічного права імені академіка В.З.Янчука Національного університету біоресурсів і природокористування України Людмила Міхневич

людей, але в кожній країні вона проявляється по-різному, залежно від її природних умов, економічної та соціальної ситуації. В Україні екологічна безпека в умовах воєнного стану є глобальною цивілізаційною проблемою, загалом, через можливість гуманітарної катастрофи внаслідок бойових дій та незатребуваних тіл окупантів з нашої території. Крім того, існує загроза хімічної, біологічної та ядерної катастроф внаслідок застосування зброї масового ураження для мирного населення України і це несе загрозу всьому світові.

На сьогодні в нас є Державна екологічна інспекція України, яка створена 1 березня 2022 року, а також працює Оперативний штаб для формування єдиного реєстру збитків, заподіяних довкіллю внаслідок вторгнення РФ на територію України [1].

До основних завдань Штабу віднесена фіксація, розрахунок та систематизація збитків, заподіяних навколишньому природному середовищу, ведення єдиного реєстру таких збитків, а також виявлення та аналіз випадків, які можуть становити потенційну небезпеку для довкілля та населення.

День-у-день експерти Штабу до єдиного реєстру вносять події, що виникли у результаті воєнних дій та спричинили або можуть спричинити забруднення атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів небезпечними речовинами. Наразі кількість екозлочинів сягає 218 випадків. Серед найнебезпечніших фактів зафіксовано пожежі на нафтосховищах, підірвані резервуари з хімічними речовинами, такими як аміак та селітра, пошкоджені газопроводи та знищені водні судна в акваторії Чорного моря. По кожному з випадків збираються всі необхідні вихідні дані та будуть розраховані остаточні суми збитків. Зокрема, вже відібрано понад 50 проб ґрунтів та проводяться інструментально-лабораторні дослідження.

Також хотілося відзначити, що країною-агресором 24 лютого 2022 року було захоплено всі гідротехнічні споруди Північно-Кримського каналу, що регулювали водопостачання води з Каховського водосховища нижнього басейну річки Дніпро до півострова Крим. 27 лютого ворог зруйнував тимчасову дамбу, автомобільний міст та головну перегороджувальну споруду каналу. Російською федерацією здійснювався водозбір з Каховського водосховища нижнього басейну річки Дніпро через часткову розгерметизацію гідроспоруди Північно-Кримського каналу пропускною потужністю 50 м³/сек. (4320000 м³/ добу). Тож унаслідок таких злочинних дій сума збитків за самовільне використання водних ресурсів народу України становить 32628960 гривень на добу або майже два з половиною мільярди гривень за час такого використання [2]. Проте навмисний підрив дамби Каховської ГЕС ще більше ускладнить ситуацію та наніс шкоди, розмір якої може бути безпрецедентним.

Зафіксовані екологічні злочини під час бойових дій на території нашої держави та зібрана доказова база будуть використані для покарання агресора в міжнародних судах. Тож підрахунок розміру збитків ведеться постійно, і через те, що воєнні дії на нашій території не припиняються, навести точні цифри збитків неможливо. Але вже зараз можна стверджувати, що загальний розмір збитків, заподіяних довкіллю, становитиме сотні мільярдів доларів.

Наразі в сьогоднішніх умовах, коли окупант обстрілює промислові об'єкти та провокує масштабні аварії на нашій території, важливо використовувати всі

доступні міжнародні правові інструменти, щоб забезпечити громадян і довкілля від наслідків дій окупантів.

Це важливо і для країн-сусідів України, адже такі аварії несуть у собі ризики транскордонного впливу.

За інформацією моніторингу, який проводить Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, зафіксовані такі екозлочини, а саме: пошкодження ядерних об'єктів та потенційна загроза радіаційної та ядерної небезпеки, знищення та пошкодження інфраструктурних та промислових об'єктів, які призвели до значних забруднень, поява так званого military waste через активні бойові дії, хімічне забруднення, знищення заповідників та інших спеціально охоронюваних територій та мінування та забруднення водних шляхів [3].

Оскільки природоохоронне законодавство, як і загалом українське законодавство, розроблене здебільшого для мирного часу, на сьогоднішній день, в умовах воєнного стану, всю повноту заподіяних нашій державі екологічних збитків оцінити надзвичайно важко. Застарілими станом на 24 лютого були й Методики обрахування шкоди довкіллю, тому Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України разом з Держекоінспекцією та за консультацією з комітетом швидко оновило наявні та створило нові Методики, зокрема Методику, за якою розраховуватимуть обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від російських бомбардувань і відповідний розмір завданої шкоди, та Методику визначення розміру шкоди, завданої землі, ґрунтам унаслідок збройної агресії та бойових дій.

Література

1. Окремі аспекти екологічної безпеки України в умовах воєнного стану. URL: https://conf.ztu.edu.ua/wp_content/uploads/2022/11/10.pdf (дата звернення: 13.11.2023).
2. ДП «Редакція газ. «Голос України». Усі заподіяні нашому довкіллю збитки ворог має обов'язково відшкодувати. Голос України – газета Верховної Ради України. URL: <http://www.golos.com.ua/article/360514> (дата звернення: 13.11.2023).
3. Півтора місяці війни: злочини проти довкілля – Юридична Газета. Юридична газета – онлайн версія. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/pivtora-misyaci-viyni-zlochiny-proti-dovkillya.html> (дата звернення: 13.11.2023).